VAI TRÒ CỦA CÁC HOẠT ĐỘNG NÂNG CAO NHẬN THỨC VÀ KỸ NĂNG NGHỀ NGHIỆP TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG CHO CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG TẠI CẦN GIỜ, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐỖ DIỆU LINH
Trường Kinh tế, Đại học Phenikaa

Nhận bài ngày 25/6/2025. Sửa chữa xong 06/7/2025. Duyệt đăng 10/7/2025.

Abstract

This study clarifies the role of awareness-raising and vocational skills development activities in promoting sustainable tourism among local communities in Can Gio District, Ho Chi Minh City. Field research, in-depth interviews, and pilot model evaluations were conducted to provide analysis and form the basis for practical solutions. The findings indicate that training activities to enhance awareness and vocational skills play a crucial role in developing green tourism products, contributing to transforming Can Gio into a sustainable tourism destination consistent with its status as a UNESCO World Biosphere Reserve.

Keywords: *Sustainable tourism, raising awareness, vocational skills, circular economy, ecotourism, reducing plastic waste, biosphere reserve, Can Gio.*

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hiện nay, khi chỉ còn 5 năm để Việt Nam thực hiện các cam kết về phát triển bền vững theo 17 mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hiệp Quốc, phát triển du lịch bền vững đã trở thành định hướng trung tâm trong hầu hết mọi quy hoạch phát triển du lịch giai đoạn 2025-2030. Việc nâng cao nhận thức và kỹ năng nghề nghiệp cho cộng đồng địa phương đóng vai trò quyết định đối với sự thành công của các mô hình du lịch xanh, kinh tế tuần hoàn và bảo vệ môi trường, đặc biệt là tại huyện Cần Giờ - khu dự trữ sinh quyển thế giới duy nhất của TP. Hồ Chí Minh, nơi tập trung các nguồn tài nguyên du lịch phong phú cả về cảnh quan tự nhiên, các giá trị sinh thái cùng với nền tảng văn hóa và giá trị lịch sử đặc sắc. Việc phát triển du lịch bền vững tại Cần Giờ không còn là định hướng mà đã trở thành chiến lược bắt buộc, đòi hỏi sự tham gia đồng bộ của nhiều bên liên quan khác nhau dưới sự dẫn dắt và điều phối bởi các cơ quan quản lý nhà nước và các cấp chính quyền địa phương [1]. Thực tiễn khảo sát tại Cần Giờ cho thấy, bên cạnh các tiềm năng lớn về tài nguyên tự nhiên và văn hóa, nhận thức và kỹ năng nghề nghiệp của cộng đồng địa phương về phát triển du lịch bền vững vẫn còn nhiều hạn chế, đặc biệt trong bối cảnh áp lực từ rác thải nhựa ngày càng gia tăng do lịch sử phát triển du lịch đại trà trong quá khứ và yêu cầu nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch cho phù hợp với bối cảnh về hiện tại. Sự tham gia của các hội nhóm phụ nữ, mô hình kinh doanh cá thể và nhiều tổ chức trong sự kết hợp với chính quyền địa phương đã bước đầu tạo ra những chuyển biến tích cực, nhất là trong các hoạt động tập huấn, xây dựng mô hình giảm thiểu rác thải nhựa, phát triển sản phẩm du lịch thân thiện với môi trường và thúc đẩy sinh kế cộng đồng. Tuy nhiên, để Cần Giờ thực sự trở thành điểm đến du lịch chất lượng cao theo hướng bền vững, đảm bảo cân bằng giữa phát triển kinh tế và bảo vệ môi trường, duy trì danh hiệu Khu dự trữ sinh quyển thế giới cần có những giải pháp thực tế dựa trên việc hiểu rõ vai trò của các yếu tố khác nhau, đặc biệt là nhận thức, kỹ năng nghề nghiệp của cộng đồng trong việc phát triển và kinh doanh du lịch bền vững. Việc sử dụng các phương pháp nghiên cứu thực địa, phỏng vấn sâu và phân tích mô hình là cơ sở khoa học, đáng tin cậy và hiệu quả trong việc đánh

Email: linh.dodieu@phenikaa-uni.edu.vn

giá vai trò, góp phần nâng cao năng lực cộng đồng trong cung cấp dịch vụ du lịch bền vững, thúc đẩy kinh tế tuần hoàn và giảm thiểu rác thải nhựa tại địa phương.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cần Giờ, tiềm năng và bối cảnh phát triển du lịch bền vững

Cần Giờ là một huyện ngoại thành giáp biển của Thành phố Hồ Chí Minh, nằm ở phía Đông Nam, cách trung tâm thành phố khoảng 50 km theo đường chim bay với hơn 20 km bờ biển chạy dài theo hướng Tây Nam - Đông Bắc, nơi có các cửa sông lớn của các con sông Lòng Tàu, Cái Mép, Gò Gia, Thị Vải, Soài Rạp và Đồng Tranh.

Cần Giờ có 7 đơn vị hành chính gồm thị trấn Cần Thạnh và 6 xã trực thuộc: An Thới Đông, Bình Khánh, Long Hòa, Lý Nhơn, Tam Thôn Hiệp và xã đảo Thạnh An, ngăn cách với bên ngoài bởi nhiều con sông lớn và chưa có cầu bắc qua nên hiện tại để kết nối Cần Giờ với các địa phương khác người dân đều phải dùng phà, trong đó chủ yếu là phà Bình Khánh. Cần Giờ có điểm đặc biệt là có tuyến phà biển Cần Giờ - Vũng Tàu, một phương thức di chuyển quan trọng kết nối trung tâm Cần Thạnh với thành phố biển Vũng Tàu trong hơn 1 giờ di chuyển. Tuyến đường bộ quan trọng nhất ở Cần Giờ là đường Rừng Sác chạy dọc từ phà Bình Khánh đến trung tâm Huyện, xuyên qua khu Rừng Sác hay còn gọi là khu dự trữ sinh quyển rừng ngập mặn Cần Giờ được UNESCO công nhận vào năm 2000. Nơi đây là một khu rừng ngập mặn đan xen với hệ thống sông rạch dày đặc với 69 cù lao lớn nhỏ rải rác, chứa đựng các hệ sinh thái có tính đa dạng sinh học cao với nhiều loài động thực vật đặc hữu của miền duyên hải Việt Nam. Cần Giờ có tổng diện tích tự nhiên 70.421 hécta, chiếm khoảng 1/3 diện tích toàn thành phố, trong đó đất lâm nghiệp là 32.109 hécta, đất sông rạch là 22.850 hécta và hơn 5.000 hécta diện tích trồng lúa, cây ăn trái, cây cói và làm muối. Đặc điểm nổi bật về thổ nhưỡng của Cần Giờ là phèn và mặn trong đó vùng ngập mặn chiếm tới 56,7% diện tích toàn huyện, tạo nên hệ sinh thái rừng ngập mặn độc đáo với các loài chủ yếu là cây đước, cây bần, mắm, dừa nước...Với gần 23 km tiếp giáp, biển trở thành nguồn lợi to lớn của Cần Giờ mang lại nguồn sinh kế chính cho khu vực với các nghề đánh bắt thủy hải sản, làm muối, nuôi hàu… và đặc biệt là phát triển du lịch biển. Lợi thế về vị trí địa lý, địa hình, khí hậu và thủy văn của Cần Giờ đã mang đến cho khu vực một nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên đặc biệt có ưu thế trong mối tương quan với điểm đến Hồ Chí Minh và điểm du lịch Vũng Tàu. Bên cạnh đó, Cần Giờ cũng là địa phương có nguồn tài nguyên du lịch văn hóa đặc sắc với 7 di tích, di sản được xếp hạng và 01 làng nghề truyền thống - làng muối xã Lý Nhơn. Trong số đó, có 02 di tích cấp quốc gia (Di tích Khảo cổ học Giồng Cá Vồ, Di tích lịch sử Chiến khu Rừng Sác Cần Giờ), 01 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia - Lễ hội Nghinh Ông Cần Giờ; 02 di tích kiến trúc nghệ thuật cấp Thành phố (Đình Cần Thạnh và Lăng Ông Thủy Tướng Cần Thạnh); 02 di tích lịch sử (Đình Dương Văn Hạnh và Đình Bình Khánh - Mộ Tiền hiền Trần Quang Đạo). Với những tiềm năng đó, trong những năm qua Cần Giờ đã bước đầu khai thác và phát triển hoạt động du lịch. Tuy nhiên do chưa có quy hoạch tổng thể và đồng bộ nên hoạt động du lịch tại địa phương phần nhiều vẫn mang tính tự phát và chưa bài bản song vẫn thu hút được lượng khách không nhỏ từ thành phố Hồ Chí Minh và các khu vực lân cận tới du lịch nghỉ ngơi cuối tuần và thưởng thức hải sản biển [2]. Theo chiến lược phát triển chung của thành phố trong giai đoạn 2020-2030, Nghị quyết số 12-NQ/TU của Thành ủy TP. Hồ Chí Minh (ban hành ngày 26/9/2022) xác định rõ: Đến năm 2030, huyện Cần Giờ cơ bản trở thành thành phố nghỉ dưỡng và du lịch sinh thái chất lượng cao, có khả năng cạnh tranh ở tầm khu vực [3]. Để thực hiện được các mục tiêu trên, Thành ủy TP. Hồ Chí Minh xác định nhiệm vụ quản lý, bảo vệ, phát triển bền vững hệ sinh thái rừng ngập mặn Cần Giờ - Khu dự trữ sinh quyển thế giới như một điều kiện tiên quyết làm tiền đề cho các mục tiêu phát triển du lịch bền vững.

Kể từ ngày 19/9/2021, 4 điểm du lịch Cần Giờ bắt đầu mở thí điểm tour du lịch khép kín gồm: Chiến khu rừng Sác, Khu du lịch Dần Xây, Khu du lịch Vàm Sát và Khu du lịch Hòn Ngọc Phương Nam. Bên cạnh có tiếp tục khai thác một số sản phẩm du lịch chú trọng hoạt động trải nghiệm như: - *Tour Sài Gòn - Cần Giờ - Thạnh An* với các hoạt động tham quan các mô hình nuôi trồng thủy hải sản, trải nghiệm

hoạt động đánh bắt, làm muối, thưởng thức ẩm thực, đờn ca tài tử…; - *Tour tham quan, tìm hiểu đời sống của người dân giữ rừng*, trải nghiệm các hoạt động sinh hoạt thường ngày, hoạt động sản xuất dưới tán rừng của hộ dân tại Khu du lịch sinh thái Dần Xây…

Gần đây nhất, trong năm 2022, Sở Du lịch TP. Hồ Chí Minh cùng Viện Nghiên cứu Phát triển Kinh tế và Du lịch đã khảo sát, triển khai kế hoạch "Phát triển điểm đến ấp Thiềng Liềng, xã Thạnh An, Cần Giờ thành sản phẩm du lịch gắn với cộng đồng, giá trị tự nhiên và văn hóa đặc trưng Cần Giờ" và cho ra mắt điểm du lịch cộng đồng tại ấp Thiềng Liềng. Đây được coi là mô hình du lịch cộng đồng điểm, đúng đắn nhất về bản chất của du lịch cộng đồng tại TP. Hồ Chí Minh [4]. Du lịch cộng đồng Thiềng Liềng hiện có hơn 10 điểm trải nghiệm các sản phẩm địa phương mang đặc trưng của hệ sinh thái rừng ngập mặn và văn hóa của người dân vùng biển như: ẩm thực và tri thức chế biến món ăn vùng biển, trải nghiệm không gian nghề muối, homestay, nghe đờn ca tài tử, ngâm chân thư giãn, đạp xe ngắm bình minh và hoàng hôn trên sông… Các sản phẩm du lịch này được chuẩn bị và cung cấp bởi chính những người dân định cư trên ấp đảo Thiềng Liềng.

2.2. Thực trạng nhận thức của các bên liên quan và kỹ năng nghề nghiệp phục vụ du lịch của cộng đồng cho phát triển bền vững

2.2.1. Nhận thức về bảo vệ môi trường và phát triển bền vững

Kết quả khảo sát và phỏng vấn sâu đối với cộng đồng địa phương và cán bộ quản lý các cấp cho thấy, nhận thức chung và hành động của chính quyền sở tại Cần Giờ liên quan tới việc bảo vệ môi trường và hạn chế rác thải nhựa là rất tốt, được thể hiện qua các chiến dịch vận động, kêu gọi người dân chung tay hành động vì môi trường, cộng đồng làm sạch bờ biển, các dự án phối hợp với các tổ chức dân sự xã hội nhằm giảm thiểu tác động xấu tới môi trường… Đặc biệt, chính quyền địa phương có sự chủ động cao, tạo điều kiện và cởi mở trong việc tiếp nhận các sáng kiến và ý tưởng liên quan tới phát triển bền vững và bảo vệ môi trường

Nhận thức của đại đa số cộng đồng địa phương cũng ở mức cao với sự tham gia tích cực từ phía các hội đoàn như Hội Phụ nữ, Hội Nông dân, Hội Người cao tuổi với các sáng kiến như: Mô hình Quyên góp xanh do Hội Phụ nữ phụ trách, hoạt động tích cực trong việc thu gom rác thải nhựa dùng một lần, quần áo cũ, đồ cũ… để thực hiện phân loại, tái chế tạo dựng quỹ hỗ trợ phát triển địa phương. Bên cạnh đó, Hội Phụ nữ cũng là đơn vị hoạt động tốt và hiệu quả trong việc vận động hội viên xây dựng các tổ sản xuất tại chỗ, sử dụng nguyên liệu, vật liệu tại địa phương để làm ra các sản phẩm thực phẩm, thủ công có giá trị thị trường và góp phần tạo thêm sinh kế cho phụ nữ tại địa phương như: Tổ làm muối ớt Thiềng Liềng, tổ chế biến các sản phẩm thực phẩm chế biến sẵn có nguồn gốc địa phương như Tôm ngâm mắm, cá sấy muối ớt, Tôm tít chiên muối ớt… Tuy nhiên về phía các doanh nghiệp địa phương tham gia vào hoạt động du lịch và khách du lịch nói chung, nhận thức về phát triển bền vững và sự tham gia vào hoạt động bảo vệ môi trường, giảm thiểu rác thải nhựa còn chưa cao. Hầu như 100% các hộ kinh doanh thủy hải sản tại chợ Hàng Dương, chợ cá Cần Thạnh và các điểm cung cấp dịch vụ trên đảo chính Cần Giờ đều đang sử dụng bao bì nilon và xốp dùng một lần cho khách du lịch và chưa nhận thức rõ ràng về các tác hại của các loại rác thải này tới môi trường sống và sức khỏe của người tiêu dùng. Khách du lịch đến với các điểm du lịch truyền thống trên đảo chính Cần Giờ cũng chưa được nâng cao nhận thức về bảo vệ môi trường và chưa có ý thức về tầm quan trọng của hệ sinh thái rừng ngập mặn và vai trò của Cần Giờ như một khu dự trữ sinh quyển của Thành phố. Việc sử dụng đồ nhựa dùng một lần là rất phổ biến, tạo lên áp lực không nhỏ cho môi trường và hệ sinh thái của khu dự trữ sinh quyển thế giới này. Tại các điểm đông khách du lịch tới tham quan, mua sắm và ăn uống như bãi biển 30/4, chợ hải sản Hàng Dương, chợ cá Cần Thạnh, các hộ kinh doanh sử dụng 100% hộp xốp, hộp nhựa, cốc nhựa, ống hút nhựa dùng 1 lần để đựng thực phẩm cho khách mang ra bãi biển ăn. Khách du lịch ăn uống tại bãi biển sẽ xả ra một lượng lớn rác thải nhựa dùng một lần. Điều này vừa gây mất mỹ quan, vừa làm giảm giá trị của điểm đến và vừa gây ô nhiễm môi trường biển, gây đe dọa tới sự phát triển của các loài sinh vật biển về lâu dài và trực tiếp ảnh hưởng tới môi trường sống cũng như sức khỏe của chính người dân địa phương…

2.2.2. Kỹ năng nghề nghiệp phục vụ phát triển du lịch bền vững

Các hoạt động tập huấn về kỹ năng nghề nghiệp phục vụ du lịch tại ấp Thiềng Liềng, xã Thạnh An, huyện Cần Giờ đã được triển khai đồng bộ, bài bản và mang lại nhiều chuyển biến tích cực cho cộng đồng địa phương trong thời gian qua.

a. Các khóa tập huấn kỹ năng nghề du lịch cho cộng đồng ấp đảo Thiềng Liềng

Ngay từ khi xây dựng mô hình du lịch cộng đồng, các hộ dân tại Thiềng Liềng đã được Sở Du lịch TP. Hồ Chí Minh, Viện Nghiên cứu Phát triển Kinh tế và Du lịch cùng nhiều chuyên gia tổ chức các lớp tập huấn về nghiệp vụ, kỹ năng phục vụ du lịch. Các nội dung tập huấn bao gồm: kỹ năng giao tiếp, đón tiếp khách, hướng dẫn trải nghiệm, chế biến ẩm thực truyền thống, làm bánh dân gian, tổ chức các hoạt động trải nghiệm như làm muối, đánh bắt thủy sản, đan lát, chế tác sản phẩm lưu niệm từ vật liệu địa phương, bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm, kỹ năng trang trí, trình bày sản phẩm và kỹ năng xử lý tình huống phát sinh trong quá trình phục vụ khách…Đặc biệt, các hộ dân được đưa đi tham quan, học tập mô hình du lịch cộng đồng ở các địa phương khác như Trà Vinh, giúp bà con mở rộng tầm nhìn, học hỏi kinh nghiệm thực tế, từ đó tự tin hơn khi triển khai các dịch vụ du lịch tại địa phương mình.

b. Các khóa tập huấn gắn với thực hành và nâng cao kỹ năng mềm

Theo chia sẻ của lãnh đạo ấp và các thành viên Hợp tác xã Nông nghiệp Dịch vụ Du lịch Thương mại Thiềng Liềng, các buổi tập huấn không chỉ dừng lại ở lý thuyết mà còn gắn liền với thực hành, góp ý, trao đổi kinh nghiệm giữa các hộ. Ban đầu, nhiều người dân còn e ngại, thiếu tự tin khi tiếp xúc với khách nhưng sau các buổi họp góp ý, trao đổi, bà con dần dạn dĩ, tự tin hơn trong giao tiếp, giới thiệu sản phẩm và kể chuyện về quê hương mình cho du khách.

Các kỹ năng mềm như làm việc nhóm, phối hợp giữa các hộ, tổ chức đón tiếp, chia sẻ nguồn khách, hỗ trợ nhau trong quá trình phục vụ cũng được chú trọng. Hợp tác xã tổ chức họp định kỳ, tổng kết chi tiêu, phản ánh bất cập, trao đổi góp ý để các hộ cùng nâng cao chất lượng dịch vụ, xây dựng hình ảnh điểm đến chuyên nghiệp, thân thiện và gắn kết cộng đồng.

c. Các khóa tập huấn về giảm thiểu rác thải nhựa nhằm bảo vệ môi trường biển và phát triển các mô hình sản xuất, kinh doanh các sản phẩm quà lưu niệm từ vật liệu tái chế, nguyên vật liệu địa phương

Ngoài các khóa tập huấn về kỹ năng nghề nghiệp du lịch, một nội dung quan trọng trong các buổi tập huấn là hướng dẫn cộng đồng sản xuất các sản phẩm thay thế đồ nhựa dùng một lần, tận dụng vật liệu địa phương để làm đồ đựng, quà lưu niệm, sản phẩm thủ công phục vụ du lịch. Cụ thể, các tổ may, tổ đan lát lá dừa nước, tổ chế tác gáo dừa, tổ làm hoa từ nilon tái chế đã được thành lập và nhận được sự hướng dẫn kỹ thuật từ các chuyên gia, tổ chức xã hội như GreenHub. Các hoạt động này không chỉ góp phần giảm rác thải nhựa mà còn tạo sinh kế mới, tăng thu nhập cho phụ nữ, người yếu thế và trẻ em tại địa phương [5].

2.3. Vai trò của các hoạt động tập huấn nâng cao nhận thức và kỹ năng nghề nghiệp

Kết quả khảo sát thực địa tại ấp đảo Thiềng Liềng cho thấy, việc triển khai các khóa tập huấn về phát triển du lịch bền vững đã đóng vai trò chính trong việc hình thành ý thức và năng lực thực hành của cộng đồng địa phương đối với bảo vệ môi trường, phát triển sản phẩm xanh và xây dựng điểm đến du lịch có trách nhiệm. Các nội dung tập huấn không chỉ dừng lại ở lý thuyết mà còn được lồng ghép trực tiếp vào thực tiễn tổ chức, vận hành dịch vụ du lịch, góp phần tạo nên sự thay đổi rõ rệt trong cách thức thiết kế, xây dựng hạ tầng phục vụ du lịch cũng như trong hành vi ứng xử của người dân và hộ kinh doanh đối với môi trường. Cụ thể, toàn bộ các biển chỉ dẫn, thiết kế xây dựng phục vụ cho hoạt động du lịch tại Thiềng Liềng thời gian gần đây đều sử dụng vật liệu địa phương có nguồn gốc tự nhiên như gỗ, gỗ đước, lá dừa nước. Các khu vực phục vụ trải nghiệm cho khách từ khu ẩm thực, khu trà dưỡng nhan đến khu trải nghiệm nghề làm muối đều được xây dựng theo tiêu chí thân thiện với môi trường, sử dụng 100% gỗ đước, gỗ tự nhiên làm khung cột, mái lợp lá dừa nước, các đồ đựng được đan từ lá dừa nước hoặc mây tre. Đặc biệt, 100% các hộ kinh doanh không sử dụng cốc nhựa và đồ đựng một lần có gốc nhựa mà dùng cốc và đồ đựng thủy tinh, gốm sứ phục vụ khách du lịch. Trên các trục đường chính

dành cho hoạt động trải nghiệm đạp xe quanh đảo, các thùng rác thân thiện môi trường được bố trí dọc tuyến, kết lại từ thân tre nứa; tại mỗi hộ kinh doanh và homestay, thùng rác thân thiện cũng được bố trí đầy đủ, phù hợp với cảnh quan và nhu cầu sử dụng. Nhờ đó, toàn bộ người dân tham gia hoạt động du lịch đều có ý thức tốt trong việc giữ gìn và bảo vệ môi trường, cảnh quan chung tại địa phương.

Không chỉ dừng lại ở hạ tầng, các khóa tập huấn còn giúp cộng đồng chủ động xây dựng các quy tắc ứng xử thân thiện với môi trường như việc dán pano tại bến đò, trên các phương tiện di chuyển qua các đảo và cù lao, nhắc nhở khách không sử dụng đồ nhựa và không vứt rác xuống biển. Kết quả là khách du lịch đến Thiềng Liềng hiện nay đa phần đều có ý thức bảo vệ môi trường, góp phần giữ gìn cảnh quan và hình ảnh điểm đến xanh, sạch, đẹp. Tuy nhiên, khảo sát cũng chỉ ra rằng, khi hoạt động du lịch phục hồi mạnh sau đại dịch Covid-19, lượng khách đến với ấp đảo Thiềng Liềng sẽ tăng nhanh, kéo theo những thách thức mới về đảm bảo chất lượng dịch vụ, nguồn cung thực phẩm bền vững và giữ gìn vệ sinh, cảnh quan môi trường. Đối tượng khách cũng sẽ đa dạng hơn, đòi hỏi cộng đồng phải tiếp tục được tập huấn, nâng cao năng lực để định hướng khách du lịch tham gia có trách nhiệm, duy trì các tiêu chuẩn xanh và bảo vệ môi trường đã đạt được. Như vậy, các chương trình tập huấn kỹ năng nghề nghiệp và phát triển du lịch bền vững không chỉ trang bị kiến thức, kỹ năng cho cộng đồng mà còn tạo ra sự thay đổi thực chất trong cách tổ chức, vận hành du lịch, góp phần xây dựng Thiềng Liềng thành điểm đến du lịch xanh, chất lượng cao, cân bằng giữa phát triển kinh tế và bảo tồn môi trường

3. Kết luận

Có thể nói, các hoạt động nâng cao nhận thức và kỹ năng nghề nghiệp đã chứng minh vai trò nền tảng và động lực then chốt trong tiến trình phát triển du lịch bền vững tại Cần Giờ. Thông qua các chương trình tập huấn, tư vấn, hướng dẫn thực hành và lồng ghép các giải pháp giảm thiểu rác thải nhựa, cộng đồng địa phương, đặc biệt là các hội nhóm phụ nữ, doanh nghiệp nhỏ và chính quyền sở tại đã chủ động thay đổi tư duy, nâng cao năng lực tổ chức, vận hành dịch vụ du lịch theo hướng xanh, thân thiện với môi trường và phù hợp với đặc thù sinh thái của huyện đảo. Kết quả khảo sát thực địa cho thấy, các mô hình điểm như du lịch cộng đồng tại ấp Thiềng Liềng đã tạo ra sự chuyển biến rõ rệt: từ việc sử dụng vật liệu tự nhiên trong xây dựng hạ tầng, loại bỏ hoàn toàn đồ nhựa dùng một lần trong phục vụ khách đến tổ chức các hoạt động trải nghiệm, sản xuất sản phẩm lưu niệm thân thiện với môi trường, bố trí thùng rác sinh thái, xây dựng quy tắc ứng xử cho khách du lịch và người dân. Ý thức bảo vệ môi trường, giữ gìn cảnh quan đã trở thành giá trị chung, lan tỏa trong cộng đồng và từng bước định hình bản sắc riêng cho điểm đến du lịch Cần Giờ. Tuy nhiên, trước xu hướng phục hồi và tăng trưởng mạnh mẽ của ngành Du lịch trong giai đoạn mới, Cần Giờ cũng đối mặt với những thách thức mới về đảm bảo chất lượng dịch vụ, nâng cao năng lực cung ứng, duy trì các tiêu chuẩn xanh và kiểm soát tác động môi trường khi lượng khách đa dạng và đông đảo hơn. Điều này đòi hỏi các hoạt động nâng cao nhận thức, đào tạo nghề, bồi dưỡng kỹ năng phải được duy trì thường xuyên, mở rộng phạm vi, đa dạng hóa nội dung và hình thức, đồng thời cần sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền, doanh nghiệp, tổ chức xã hội và các nhóm cộng đồng để xây dựng hệ sinh thái du lịch bền vững, hài hòa lợi ích kinh tế - xã hội - môi trường.

Tài liệu tham khảo

[1] Huỳnh Đức Hoàn, Lê Thị Phương Quyên, Đặng Ngọc Hiệp, La Vĩnh Hải Hà (2024), *Nghiên cứu đánh giá tác động của du lịch đến công tác quản lý tài nguyên rừng tại Khu Dự trữ sinh quyển Rừng ngập mặn Cần Giờ,* Tạp chí Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, số 24, tr. 88-100.

[2] V. Bảo (2021), *Huyện Cần Giờ tiếp tục đẩy mạnh phát triển du lịch sinh thái, du lịch nông nghiệp, du lịch cộng đồng*, nguồn: https://cangio.hochiminhcity.gov.vn, ngày 22/02/2021.

[3] Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2022), *Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 26/9/2022 về định hướng phát triển huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030*.

[4] Sở Du lịch Thành phố Hồ Chí Minh (2022), *Phát triển điểm đến ấp Thiềng Liềng, xã Thạnh An, Cần Giờ thành sản phẩm du lịch gắn với cộng đồng, giá trị tự nhiên và văn hóa đặc trưng Cần Giờ,* nguồn: https://sodulich.hochiminhcity.gov.vn/.

[5] Ủy ban nhân dân huyện Cần Giờ & GreenHub (2024), *Hội nghị tổng kết thực hiện Dự án "Thúc đẩy nền kinh tế tuần hoàn rác thải nhựa tại Cần Giờ" trong năm 2023,* nguồn: https://cangio.hochiminhcity.gov.vn/-/hoi-nghi-tong-ket-thuc-hien-du-an-thuc-ay-nen-kinh-te-tuan-hoan-rac-thai-nhua-tai-can-gio-trong-nam-2023, ngày 18/01/2024.